

100
GODINA
ETNOGRAFSKOG
MUZEJA ZAGREB

Opis projekta: DAJMO DJECI KORIJENE I KRILA

Projekt nosi sa sobom vrijednosti na više razina društvenog i humanističkog djelovanja, unutar kojih se naglasak stavlja na pedagoško-muzeološku komponentu akcije, promatrajući njezin značaj kroz prizme suvremenih zahtjeva muzejske djelatnosti i svjetskih trendova unutar odgojno-obrazovne teorije i prakse.

Etnografski muzej u Zagrebu, pokrenuo je 2013. godine a nastavlja do kraja 2020.g, projekt *Dajmo djeci korijene i krila*, kao kulturno-odgojnu obrazovnu dopunu i nastavak projekta „Svijet igračaka“.

Akcija projekta zasnovana je na kulturnim i edukativnim sadržajima putem kojih djeca već od vrtićke dobi upoznaju vrijednosti i značenja hrvatske baštine, odnosno tradicijskih dječjih igračaka, njima najbliži segment narodnog stvaralaštva. Značaj ovog kulturnog dobra potvrđena je i na svjetskoj razini, uvrštavanjem, na UNESCO-vu Reprezentativnu listu nematerijalne kulturne baštine čovječanstva. Temelji na ideji, da ustanove u Zagrebu a i diljem Hrvatske u kojima borave djeca; vrtići, dječje bolnice, SOS dječja sela, dječji domovi-, dobiju komplet od 30-ak drvenih igračaka. Poznata je činjenica da pravilan odabir igračke potiče kod djece razvoj psihofizičkih vještina i oblikuje njihovu osobnost, stoga valja od malena djecu senzibilizirati za vlastitu baštinu. Moto akcije „*Dajmo djeci korijene i krila!*“ i na simboličkoj razini ukazuje na važnost nasljeđa (korijeni) kao temelja za polazak u budućnost (krila).

Donacija igračaka dječjim ustanovama uvijek je popraćena razgovorom o baštini u skladu s uzrastom djece kao i prigodno osmišljenom interaktivnom kazališnom predstavom čija je poruka da se baština treba čuvati a znanje kroz igru dijeliti. Djeca su u pravilu regirala ushitom, no ono što je do kraja zaokupilo njihovu pažnju, bila je priča *iza* igračke. Priča o tome kako takva igračka nastaje, tko je i u kakvim okolnostima izrađuje i koje joj značenje pridaje. U tom smislu, akciju „Dajmo djeci korijene i krila“, nužno prati ne samo prezentacija, nego i senzibilizacija, što djece, a što odraslih, na sav potencijal koji skriven leži iza tog, isprva tek, vizualno skladnog drvenog predmeta. Ekološku komponentu akcije „Dajmo djeci korijene i krila“, dodali smo u smislu zahtjeva da se boje, u prošlosti korištene za oslikavanje igračaka, zamijene onima prihvatljivima zaštititi zdravlja djece i očuvanju okoliša, što skladno nadopunjuje drvo - osnovni materijal izrade, koji gotovo da nije potrebno isticati kao optimum u izboru didaktičkog materijala za djecu predškolske dobi.

„Produljeno djelovanje“ nastavlja se; reinterpetacijom teksta kojeg odgajateljice koriste prilikom igre (dobiva ga svaki DV), te sličicama igračaka (za izradu kartica-pamtilica) pomoću kojih djeca spremaju igračke (kao mali muzealci), dodatnim vrijednim poklon paketom ekološkog pribora za crtanje, partnera Narodnih novina, kojima djeca, u sjećanje na događaj, u svojim radionicama mogu kreativno izraziti svoj doživljaj tradicije.

Do sada je akcija provedena u više od stotinu vrtića i u dječjim bolnicama, od Zagreba do Čakovca, Vukovara, Opatije, Dubrovnika itd. Prisustvo gradonačelnika i župana na takvoj dodjeli govori o značenju akcije za lokalne zajednice kao i o njihovoj potpori.

Projektom je biti obuhvaćeno 80 tisuća najmlađih budućih korisnika kulture i prenositelja nasljeđa. Pokazatelj plemenitosti akcije „Dajmo djeci korijene i krila“ je nagrada za „Najbolju akciju u 2013.g.“-dodijeljena od Hrvatske udruga radija i novina te posebno priznanje Hrvatskog muzejskog društva.

Uspjeh muzeja, kao ključnog pokretača ovoga projekta, a time i cilj, leži u personalizaciji muzejskog iskustva, u osobnom doživljaju u sadašnjem trenutku, bilo činom dolaska u muzejsku ustanovu, bilo njenim izlaskom u zajednicu. Unutar projekta „Dajmo djeci korijene i krila“ muzej se stavlja u poziciju posrednika između predmeta i publike. Muzej ovom akcijom približava materiju na atraktivan, angažiran, zaokupljujuć, zabavan, a pritom didaktičan način. Pri svakoj primopredaji igračaka, unutar projekta „Dajmo djeci korijene i krila“, prakticira se popratna predstava koja tematski prati priču o nastanku igračaka, omogućujući ujedno djeci da uz aktivno sudjelovanje u glumačkoj izvedbi, stječu osobni dojam i razvijaju svijest o značenju i vrijednosti igračaka koje su dobili na dar. To ujedno otvara i mogućnost upoznavanja s tradicijskim igrama, a ovdje svoju ulogu opet ima muzej, kao izvor informacija i partner u realizaciji navedenih ideja. Primjer intersektorske aktivnosti (muzej- obrazovna ustanova) na koji se nastavlja prigodna ponuda radioničkog tipa (u pojedinim dogovorenim vrtićima), zahvaljujući kojoj djeca ne samo da mogu čuti o muzejskim predmetima koje vide, nego to dvodimenzionalno iskustvo obogatiti dodir, upotrebom, tradicijskom igrom, pričom, pjesmom, igrom, kreativnom replikom ili aktivnom likovnom repeticijom teme čije rezultate nosi sa sobom.

Potrebno je naglasiti, otegotne okolnosti u organiziranju samog dolaska u muzejsku ustanovu, pa svaki napor uložen da se tradicijski (muzejski) predmet dovede u prostor odgojno-obrazovne ustanove, u kojemu se odgojno-obrazovni proces odvija u poznatom i ugodnom okruženju, neopterećen vremenskim okvirima, ne treba promatrati kao prijetnju razvijanju navike posjećivanja kulturnih sadržaja, već, upravo suprotno, kao adekvatnu pripremu i skladnu dopunu kulturnoj ponudi za najmlađe.

U tom smislu, projekt je i dugoročni je doprinos Etnografskog muzeja u formiranju čitave generacije muzejske publike koja muzej neće vidjeti (i zaobilaziti) kroz prizmu elitne (i dosadne) obveze, već kao partnera u boljem razumijevanju sebe i drugih, s konačnim ciljem ispravne identifikacije i senzibilizacije, nužne za vrli novi svijet interkulture i multikulture sutrašnjice.

Smisao je da mi, muzejski djelatnici, koji se u svakodnevnom radu susrećemo sa *zaboravljenim* svjetovima, bitnima za opstanak identiteta i očuvanje kolektivnog pamćenja, s plemenitom obvezom da od baštine napravimo instrument ljudskog razvoja, djelujemo u stvarnom vremenu, sa stvarnim, *velikim* i *malim*, ljudima.

A, to je upravo ono što činimo da(ru)jući korijene i krila.

/ Autorica , Mirjana Drobina, Etnografski muzej u Zagrebu/